

การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของ
องค์การบริหารส่วนตำบลมะม่วงสองต้น อำเภอเมือง
จังหวัดนครศรีธรรมราช

Assessment of Integrity and Transparency in Operations
of Mamungsongton Sub-District Administrative Organization,
Mueang District, Nakhon Si Thammarat Province

เบญจพร จันทรโคตร¹

Benjaporn Juntarakote

Abstract

The objectives of this research is to examine the integrity and transparency in the operation of the Mamungsongton sub-district administrative organization. Two methods were applied: 1) The document research by storing documents or other evidence according to the survey, using the empirical evidence (Evidence-Based Integrity and Transparency Assessment: EBIT) 2) The survey on Internal Integrity and Transparency Assessment (IIT) from a sample of 25 internal staff and the survey on External Integrity and Transparency Assessment (EIT) from a sample of 100

¹อาจารย์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ประเทศไทย

Lecturer, Faculty of Humanities and Social Sciences, Nakhon Si Thammarat Rajabhat University, Thailand

Corresponding Author: E-mail: nhumnhim_2525@hotmail.com

(Received: 20 June, 2017; Revised: 3 July, 2017; Accepted: 1 October, 2018)

users in terms of the views, perceptions and experiences. The data was analyzed by using a statistical program. The weighted indexes are calculated.

The results showed that the rate of integrity and transparency in the operations of the organization scored 76.57 percent, which is considered was high. Freedom from corruption index was the highest scoring 85.23 per cent which is very high. The accountability index showed 81.45 per cent which is very high level, followed by transparency index, integrity culture index and work integrity index showed a high level of 78.40, 69.12 and 65.09 per cent in respectively. Suggestions for improvement in the assessment in the future are the organization should provide training for knowledge and understanding to administrators and staff to realize the importance of evaluating the integrity and transparency in the operation at least once a year and the organization should promote anti-corruption campaigns for upcoming operations as well as raise staff's awareness of all aspects of integrity and transparency.

Keywords: Assessment of integrity and transparency

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมะม่วงสอง ใช้วิธีการวิจัย 2 วิธี คือ 1) การวิจัยจากเอกสาร โดยจัดเก็บข้อมูลเอกสารหรือหลักฐานต่าง ๆ ตามแบบสำรวจใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ (EBIT) 2) การสำรวจโดยใช้แบบสำรวจความคิดเห็น Internal Integrity and Transparency Assessment (IIT) จำนวน 25 คน และ External Integrity and Transparency Assessment (EIT) จำนวน 100 คน ตามมุมมอง

การรับรู้ และประสบการณ์ โดยนำข้อมูลไปวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ และนำไปคำนวณค่าถ่วงน้ำหนักตามดัชนีต่างๆ

ผลการวิจัยพบว่า การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานขององค์กรบริหาร ส่วนตำบลมะม่วงสองต้น ได้คะแนนร้อยละ 76.57 ซึ่งถือว่า มีคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานอยู่ ในระดับสูง โดยได้คะแนนดัชนีด้าน ความปลอดจากการทุจริตในการปฏิบัติงานสูงสุด เท่ากับร้อยละ 85.23 ซึ่งอยู่ใน ระดับสูงมาก รองลงมา ได้แก่ ดัชนีด้านความพร้อมรับผิด เท่ากับร้อยละ 81.45 ซึ่งอยู่ ในระดับสูงมาก ดัชนีความโปร่งใส เท่ากับร้อยละ 78.40 อยู่ในระดับสูง ดัชนีวัฒนธรรม คุณธรรมในองค์กร เท่ากับร้อยละ 69.12 อยู่ในระดับสูง และ ดัชนีคุณธรรมการทำงาน ในหน่วยงาน เท่ากับร้อยละ 65.09 อยู่ในระดับสูง ตามลำดับ ข้อเสนอแนะเพื่อการ ปรับปรุงและพัฒนาในการประเมินครั้งต่อไป หน่วยงานควรจัดอบรมสร้างความรู้ความ เข้าใจให้กับผู้บริหารและบุคลากรได้ตระหนักถึงความสำคัญในการประเมินคุณธรรม ความโปร่งใสในการดำเนินงานอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง และกำหนดเป็นนโยบายในการ ประเมินคุณธรรมความโปร่งใส ควรประชาสัมพันธ์ รณรงค์ และต่อต้านการทุจริตที่จะ เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน และให้บุคลากรเกิดความตระหนักเกี่ยวกับการมีคุณธรรม จริยธรรม และความโปร่งใสในทุก ๆ ด้าน

คำสำคัญ: การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส

บทนำ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) คือหน่วยงานของรัฐที่มีการดำเนินงาน เป็นอิสระจากส่วนกลาง ทำหน้าที่บริหารจัดการกิจการต่าง ๆ ในท้องถิ่นของตน การที่รัฐยอมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินงานได้อย่างมีอิสระ หมายความว่ารัฐ กระจายอำนาจลงมาสู่ระดับท้องถิ่น จะช่วยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการใช้อำนาจอธิปไตยตนเองมากขึ้น โดยมีจุดมุ่งหมายสำคัญ คือ ต้องการให้การจัดทำบริการสาธารณะ มีประสิทธิภาพ นั่นคือ จัดทำบริการสาธารณะให้ทั่วถึง และตรงกับความต้องการของ

ราษฎรในท้องถิ่น ตามความจำเป็นในแต่ละท้องถิ่น ซึ่งจุดมุ่งหมายนี้จะสำเร็จลงได้ก็ด้วยวิธีการให้ราษฎรในท้องถิ่นนั้นเอง เข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการด้วย

ระบบบริหารราชการแผ่นดิน ยังได้นำแนวคิดการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีหรือหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) มาใช้ในอปท. อีกด้วย เช่นเดียวกับหน่วยงานอื่น ๆ ของรัฐ กล่าวคือ มีการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 แต่อย่างไรก็ดีตลอดช่วงเวลากว่าหนึ่งทศวรรษที่ผ่านมา ยังคงมีข้อจำกัดด้านงานที่ขาดความโปร่งใส และการร้องเรียนเรื่องทุจริตในการให้บริการของหน่วยงานภาครัฐจากภาคประชาชนอย่างต่อเนื่อง (Office of the National Anti-Corruption Commission, 2015) ด้วยเหตุนี้ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (สำนักงาน ป.ป.ช.) ได้ตระหนักถึงปัญหาดังกล่าว จึงได้สร้างและพัฒนาระบบการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐมาอย่างต่อเนื่อง โดยอปท. ก็เป็นหน่วยงานภาครัฐอีกประเภทหนึ่งที่ต้องเข้ารับการประเมินดังกล่าว เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการป้องกันการทุจริตได้อย่างมีประสิทธิภาพและนำไปสู่การยกระดับคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงาน

ภารกิจขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (Service Activities) จำแนกออกเป็นกิจกรรมบริการหลัก 2 ส่วน คือ 1) บริการเกี่ยวกับสาธารณูปโภค (Public Utility Service) หมายถึงการบริการที่ให้ประชาชนทั่วไปอันเป็นการให้บริการที่กระจายไปทั่วพื้นที่ โดยผู้รับบริการไม่จำเป็นต้องมาขอรับบริการโดยตรงที่ทำการองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น กิจกรรมป้องกันน้ำท่วม งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เป็นต้น 2) บริการเฉพาะด้าน (Specific Service) ซึ่งเป็นการให้บริการแก่ประชาชน ที่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลมีความต้องการ โดยที่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้คอยให้บริการ ณ ที่ทำการ เช่น งานทะเบียนราษฎร งานขออนุญาตก่อสร้างอาคาร เป็นต้น (Ninwatcharamanee, 2015)

ผู้วิจัยสนใจศึกษาการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) มะม่วงสองต้น ซึ่งเป็นหน่วยงานส่วนท้องถิ่นที่ผู้บริหารประกาศเจตจำนงในการต่อต้านการทุจริต และจะไม่เพิกเฉยต่อการทุจริตในการบริหารงาน สอดคล้องกับนโยบายของ อบท. จังหวัดนครศรีธรรมราชที่ให้หน่วยงานท้องถิ่นรับการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment: ITA) ของสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำปี พ.ศ. 2558 โดยใช้กรอบแนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment: ITA) ของสำนักงาน ป.ป.ช. ซึ่งเป็นการประยุกต์แนวคิดของการประเมินคุณธรรมการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ Integrity Assessment ขององค์การต่างประเทศที่ประสบความสำเร็จ คือ องค์การต่อต้านการทุจริตและสิทธิพลเมือง (Anti-Corruption and Civil Commission: ACRC) จากสาธารณรัฐเกาหลี บูรณาการเข้ากับดัชนีวัดความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐของสำนักงาน ป.ป.ช. โดยได้กำหนดเป็นกรอบแนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ และสังเคราะห์เป็นดัชนีหลักที่สำคัญและจำเป็นในการประเมิน โดยจำแนกดัชนีเป็นตัวชี้วัด ตัวชี้วัดย่อย ประเด็นในการสำรวจ และแปลงไปสู่คำถามที่ใช้ในการสอบถามความคิดเห็นหรือรวบรวมจากข้อมูลเอกสาร/หลักฐานของหน่วยงานที่เข้ารับการประเมิน

แนวทางการพัฒนามาตรฐานความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐ อธิบายมาตรฐานการประเมินความโปร่งใส ของหน่วยงานภาครัฐ ประกอบด้วยองค์ประกอบ 8 ด้าน คือ ด้านการจัดซื้อจัดจ้าง การบริหารงาน การให้บริการประชาชน การบริหารงานบุคคล การบริหารงบประมาณ การติดตาม ตรวจสอบและ ประเมินผล การเปิดเผยและการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร และการปฏิบัติงานตามจริยธรรมและจรรยาบรรณ วิชาชีพข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยครั้งนี้ (Khorpomprasert, 2011)

สำนักงาน ป.ป.ช. โดยศูนย์ประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐ มีหน้าที่ประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงาน

ภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment: ITA) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 มีมาตรการ กลไก และการวางระบบการป้องกันการทุจริตและการเสริมสร้างคุณธรรม และความโปร่งใสในหน่วยงาน มุ่งแสดงถึงกรอบแนวทางและปฏิทิน การประเมิน คุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 ได้กำหนดดัชนีสำคัญ 5 ดัชนี ได้แก่ 1) ดัชนีความโปร่งใส (Transparency Index) 2) ดัชนีความพร้อมรับผิด (Accountability Index) 3) ดัชนีความปลอดภัยจากการทุจริตในการปฏิบัติงาน (Corruption – Free Index) 4) ดัชนีวัฒนธรรมคุณธรรม ในองค์กร (Integrity Culture Index) 5) ดัชนีคุณธรรมการทำงานในหน่วยงาน (Work Integrity Index)

ดังนั้น ในการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของ หน่วยงานภาครัฐ เพื่อนำผลที่ได้ไปใช้ในการแก้ไขปัญหา ปรับปรุง และพัฒนาการ ดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐให้ดีขึ้นนั้น การประเมินผลจากการรับรู้ของผู้รับบริการ หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของหน่วยงานภาครัฐเพียงด้านเดียวคงไม่เพียงพอ สำนักงาน ป.ป.ช. จึงได้สร้างความสมดุลในเครื่องมือการประเมินผลการทุจริต 2 รูปแบบ

1. เครื่องมือการประเมินผลระดับการทุจริตในการดำเนินงานของหน่วยงาน ภาครัฐจากการรับรู้ของผู้รับบริการหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีประสบการณ์ในการเข้า รับบริการจากหน่วยงานภาครัฐโดยตรง และเจ้าหน้าที่รัฐในหน่วยงานนั้น ๆ
2. เครื่องมือการประเมินผลความพยายามของหน่วยงานภาครัฐในการต่อต้าน การทุจริตและการสร้างความโปร่งใสในการดำเนินงาน ซึ่งสามารถตรวจสอบได้ทั้งเชิง ประจักษ์และจากมุมมองการรับรู้

จากแนวคิดในการสร้างสมดุลในเครื่องมือการประเมินดังกล่าว สำนักงาน ป.ป.ช. จึงได้กำหนดดัชนีสำคัญ 5 ดัชนี ได้แก่

1. ดัชนีความโปร่งใส (transparency index) ประเมินจากความคิดเห็นของ ผู้รับบริการหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียตามประสบการณ์ในการรับบริการจากหน่วยงาน

ภาครัฐ และจากข้อมูลเอกสาร/หลักฐานเชิงประจักษ์ บนพื้นฐานของข้อเท็จจริงในการดำเนินงานของหน่วยงาน

2. ดัชนีความพร้อมรับผิด (accountability index) ประเมินจากความคิดเห็นของผู้รับบริการหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียตามประสบการณ์ในการรับบริการจากหน่วยงานภาครัฐ

3. ดัชนีความปลอดภัยจากการทุจริตในการปฏิบัติงาน (corruption – free index) ประเมินจากความคิดเห็นของผู้รับบริการหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียตามประสบการณ์ในการรับบริการจากหน่วยงานภาครัฐ

4. ดัชนีวัฒนธรรมคุณธรรมในองค์กร (integrity culture index) ประเมินจากความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ภายในหน่วยงานของภาครัฐ และจากข้อมูลเอกสาร/หลักฐานเชิงประจักษ์ บนพื้นฐานของข้อเท็จจริงในการดำเนินงานของหน่วยงาน

5. ดัชนีคุณธรรมการทำงานในหน่วยงาน (work integrity index) ประเมินจากความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ภายในหน่วยงานของภาครัฐที่มีต่อการดำเนินงานของหน่วยงาน

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาระดับคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของ อบต. มะม่วงสองต้น

วิธีการวิจัย

การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของ อบต. มะม่วงสองต้น อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ประจำปีงบประมาณ 2558 ใช้วิธีการศึกษาวิจัย 2 วิธี คือ

1. การวิจัยจากเอกสาร โดยจัดเก็บข้อมูลเอกสารหรือหลักฐานต่าง ๆ ตามแบบสำรวจใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ (Evidence-Based Integrity and Transparency Assessment: EBIT) โดยให้ อบต. ตอบคำถามต่าง ๆ เกี่ยวกับวิธีการปฏิบัติงาน กระบวนการ หรือกิจกรรมที่หน่วยงานดำเนินการจริง และแนบเอกสาร/หลักฐาน หรือเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อประกอบการอ้างอิงคำตอบในข้อความ

2. จากการสำรวจตัวอย่าง โดยจัดเก็บข้อมูลความคิดเห็นจากกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสำรวจความคิดเห็น Internal Integrity and Transparency Assessment (IITA) และ External Integrity and Transparency Assessment (EITA) ตามมุมมองการรับรู้ และประสบการณ์ของผู้ตอบแบบสำรวจเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน กระบวนการ และพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ภายใน อบต. ในเรื่องความโปร่งใส ความพร้อมรับผิด ความปลอดภัยจากการทุจริตในการปฏิบัติงาน วัฒนธรรมคุณธรรมในองค์กร และคุณธรรมการทำงานในหน่วยงาน โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างให้สอดคล้องเหมาะสมและมีลักษณะของความเป็นตัวแทนที่ดี

การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของ อบต. มะม่วงสองต้น อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ประจำปีงบประมาณ 2558 ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างดังนี้

1. การประเมิน IITA

กลุ่มประชากรเป้าหมายในการวิจัย ได้แก่ เจ้าหน้าที่ทุกคนภายในของ อบต. มะม่วงสองต้น ที่มีอายุการทำงานตั้งแต่ 1 ปีขึ้นไป และครอบคลุมทุกระดับสายการบังคับบัญชา

2. การประเมิน EITA

กลุ่มประชากรเป้าหมายในการวิจัย ได้แก่ ผู้รับบริการ/ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียขององค์กรบริหารส่วนตำบลมะม่วงสองต้น ที่เข้ามาใช้บริการ ในปีงบประมาณ 2558

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างในทางสถิติ โดยสำนักงาน ป.ป.ช. กำหนดให้หน่วยงานส่งรายชื่อผู้มีส่วนได้เสียจำนวน 300 คน และผู้วิจัยทำการสุ่มแบบเจาะจง (purposive sampling) จำนวน 100 คน

3. การประเมิน EBIT

กลุ่มประชากรเป้าหมายในการวิจัย ได้แก่ อบต.มะม่วงสองต้น ซึ่งเข้ารับการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (ITA) ประจำปีงบประมาณ 2558 โดยใช้แบบสำรวจใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ (EBIT) จำนวน 1 ชุด

ทั้งนี้ อบต.มะม่วงสองต้น ต้องจัดเตรียมเอกสาร/หลักฐาน หรือเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการอ้างอิงคำตอบในแต่ละข้อ

ค่าคะแนนของผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ มีค่าคะแนนระหว่าง 0 – 100 คะแนน วิเคราะห์ข้อมูลโดยให้น้ำหนักแต่ละข้อคำถามในแบบสำรวจ จาก 3 แหล่ง ได้แก่ แบบสำรวจความคิดเห็น Internal Integrity and Transparency Assessment: IIT แบบสำรวจความคิดเห็น External Integrity and Transparency Assessment : EIT และแบบสำรวจใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ Evidence - Based Integrity and Transparency Assessment: EBIT โดยเกณฑ์การแปลผลคะแนนคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ แบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

- 80 - 100 คะแนน = มีระดับคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานสูงมาก
- 60 - 79.99 คะแนน = มีระดับคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานสูง
- 40 - 59.99 คะแนน = มีระดับคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานปานกลาง
- 20 - 39.99 คะแนน = มีระดับคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานต่ำ
- 0 - 19.99 คะแนน = มีระดับคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานต่ำมาก

การให้น้ำหนักดัชนี สำหรับการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 มีรายละเอียดตามตาราง 1

ตาราง 1 แสดงค่าน้ำหนักดัชนี

ดัชนี	ค่าน้ำหนัก (ร้อยละ)
1. ความโปร่งใส (Transparency)	26
2. ความพร้อมรับผิดชอบ (Accountability)	18
3. ความปลอดจากการทุจริตในการปฏิบัติงาน (Corruption-Free)	22
4. วัฒนธรรมคุณธรรมในองค์กร (Integrity Culture)	16

ดัชนี	ค่าน้ำหนัก (ร้อยละ)
5. คุณธรรมการทำงานในหน่วยงาน (Work Integrity)	18
รวม	100

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

ผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของ อบต.มะม่วงสองต้น (ITA) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 จากการเก็บข้อมูลแบบสำรวจความคิดเห็น IITA และ EITA และแบบสำรวจใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ (EBIT) สามารถสรุปผลการประเมิน ได้ดังตาราง 2

ตาราง 2 แสดงคะแนนผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมะม่วงสองต้น

ดัชนี	คะแนนดัชนี (ร้อยละ)	ระดับผลการประเมิน
ความโปร่งใส	78.40	สูง
ความพร้อมรับผิด	81.45	สูงมาก
ความปลอดจากการทุจริตในการปฏิบัติงาน	85.23	สูงมาก
วัฒนธรรมคุณธรรมในองค์กร	69.12	สูง
คุณธรรมการทำงานในหน่วยงาน	65.09	สูง
คะแนนเฉลี่ย (ถ่วงน้ำหนัก)	76.57	สูง

จากตาราง 2 ผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของ อบต.มะม่วงสองต้น โดยภาพรวมได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 76.57 ซึ่งถือว่ามีความคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานอยู่ในระดับสูง โดยได้คะแนนดัชนีด้านความปลอดจากการทุจริตในการปฏิบัติงานสูงที่สุด เท่ากับร้อยละ 85.23 ซึ่งอยู่ในระดับสูงมาก

รองลงมา ได้แก่ ดัชนีด้านความพร้อมรับผิด เท่ากับร้อยละ 81.45 อยู่ในระดับสูงมาก ดัชนีความโปร่งใส เท่ากับร้อยละ 78.40 อยู่ในระดับสูง ดัชนีวัฒนธรรมคุณธรรมในองค์กร เท่ากับร้อยละ 69.12 อยู่ในระดับสูง และดัชนีคุณธรรมการทำงานในหน่วยงาน เท่ากับร้อยละ 65.09 อยู่ในระดับสูง ตามลำดับ เมื่อวิเคราะห์คะแนนทั้ง 5 ดัชนี เพื่อหาจุดบกพร่อง/จุดด้อยของหน่วยงาน โดยพิจารณาจากคะแนนตัวชี้วัด ตัวชี้วัดย่อย และข้อคำถาม รวมทั้งวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของคะแนนจากแบบสำรวจ Evidence-Based ซึ่งเป็นข้อมูลเกี่ยวกับระบบ/การดำเนินงานของหน่วยงานกับคะแนนจากการสำรวจ Internal และแบบสำรวจ External ซึ่งเป็นข้อมูลจากการรับรู้ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียว่ามีความสอดคล้องหรือเป็นไปในทิศทางเดียวกันหรือไม่ อย่างไร ทั้งนี้ เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการดำเนินงานของหน่วยงานต่อไป (Office of the National Anti-Corruption Commission, 2015) เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลมะม่วงสองต้นมีการประกาศเจตจำนงจากผู้บริหารที่จะบริหารงานด้วยความสุจริต ส่งผลให้ดัชนีด้านความปลอดจากทุจริตในการปฏิบัติงานมีค่าคะแนนสูงที่สุด ซึ่งมาจากการคำนึงถึงการบริหารงานของผู้บริหารเพื่อให้องค์กรได้มีการปฏิบัติงานอย่างมีธรรมาภิบาล สอดคล้องกับแนวทางการบริหารราชการที่ดีที่ต้องปลอดจากการทุจริต

ผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมะม่วงสองต้น จำแนกตามดัชนีความโปร่งใส แสดงดังตาราง 3

ตาราง 3 แสดงคะแนนผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมะม่วงสองต้นในดัชนีความโปร่งใส

ดัชนีความโปร่งใส	คะแนนดัชนี (ร้อยละ)
การให้และเปิดเผยข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้าง	60.02
มาตรฐานการปฏิบัติงาน	80.89
ความเป็นธรรม/ไม่เลือกปฏิบัติ	85.20
การมีส่วนร่วม	100.00

ดัชนีความโปร่งใส	คะแนนดัชนี (ร้อยละ)
ผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติราชการ	62.44
การเข้าถึงข้อมูลตามภารกิจหลักของหน่วยงาน	87.50
ช่องทางการร้องเรียน	59.69
การตอบสนองข้อร้องเรียน/การแจ้งผลร้องเรียน	91.46
คะแนนเฉลี่ย	78.40
คะแนนเฉลี่ย (ถ่วงน้ำหนัก)	20.38

ดัชนีความโปร่งใส (Transparency) (ค่าน้ำหนักร้อยละ 26) ประเมินจาก มุมมอง การรับรู้ ความคิดเห็นของผู้รับบริการหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และจากหลักฐานเชิงประจักษ์บนพื้นฐานข้อเท็จจริงจากเอกสาร/หลักฐานต่างๆ ในการดำเนินงานของ องค์การบริหารส่วนตำบลมะม่วงสองต้น ได้คะแนนร้อยละ 78.40 เมื่อจำแนกเป็น ตัวชี้วัดย่อย การมีส่วนร่วม ได้คะแนนสูงสุด ร้อยละ 100.00 รองลงมาได้แก่การ ตอบสนองข้อเรียกร้อง/การแจ้งผลร้องเรียน ได้คะแนนร้อยละ 91.46 การเข้าถึงข้อมูล ตามภารกิจหลักของหน่วยงาน ได้คะแนนร้อยละ 87.50 ความเป็นธรรม/ไม่เลือกปฏิบัติ ได้คะแนนร้อยละ 85.20 มาตรฐานการปฏิบัติงาน ได้คะแนนร้อยละ 80.89 ผลสัมฤทธิ์ การปฏิบัติราชการ ได้คะแนนร้อยละ 62.44 การให้และการเปิดเผยข้อมูลการจัดซื้อจัด จ้าง ได้คะแนนร้อยละ 60.02 ตามลำดับ ส่วนช่องทางการร้องเรียนได้คะแนนต่ำสุด ร้อยละ 59.69 ทั้งนี้เพราะประชาชนให้ความสำคัญกับการเข้ามาร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมมือ ร่วมปฏิบัติและร่วมติดตามในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล มะม่วงสองต้นอย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับค่าคะแนนการมีส่วนร่วมที่ได้คะแนน สูงที่สุด การประเมินความโปร่งใสในการบริหารงานสอดคล้องกับการประเมินความ โปร่งใสด้านย่อย 3 ด้าน คือ ด้านการจัดซื้อจัดจ้าง ด้านการให้บริการประชาชน และ ด้านการเปิดเผยและการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของราชการ (Khorpornprasert, 2011) ซึ่งคะแนนประเมินอยู่ในระดับสูง เนื่องจากหน่วยงานปลูกฝังจิตสำนึกที่ดีต่อการปฏิบัติ

หน้าที่ และการสร้างแนวคิดด้านความซื่อสัตย์สุจริตในการทำงานให้แก่บุคลากรอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

ผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมะม่วงสองต้น จำแนกตามดัชนีความพร้อมรับผิด แสดงดังตาราง 4

ตาราง 4 แสดงคะแนนผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมะม่วงสองต้นในดัชนีความพร้อมรับผิด

ดัชนีความพร้อมรับผิด	คะแนนดัชนี (ร้อยละ)
ความรับผิดชอบตามการปฏิบัติหน้าที่	81.45
คะแนนเฉลี่ย (ถ่วงน้ำหนัก)	14.66

ดัชนีความพร้อมรับผิด (Accountability) (ค่าน้ำหนักร้อยละ 18) ประเมินจากมุมมอง ความคิดเห็นของผู้รับบริการหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และจากหลักฐานเชิงประจักษ์เกี่ยวกับการดำเนินงานตามคู่มือกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานตามภารกิจหลัก ความเป็นธรรมในการปฏิบัติงานตามภารกิจหลัก และการดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องร้องเรียนขององค์การบริหารส่วนตำบลมะม่วงสองต้น ได้คะแนนร้อยละ 81.45 ทั้งนี้เพราะผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ให้ความสำคัญกับการปฏิบัติหน้าที่โดยยึดตามหลักเกณฑ์และข้อปฏิบัติอย่างเคร่งครัดและพร้อมรับผิดเมื่อเกิดข้อบกพร่องในการปฏิบัติหน้าที่ สอดคล้องกับงานวิจัยที่แสดงให้เห็นถึงภาพลักษณ์ด้านความรับผิดชอบที่อยู่ในระดับสูงมาก (Kalyanamitra, 2017)

ผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมะม่วงสองต้น จำแนกตามดัชนีความปลอดจากการทุจริตในการปฏิบัติงาน แสดงดังตาราง 5

ตาราง 5 แสดงคะแนนผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของ
องค์การบริหารส่วนตำบลมะม่วงสองต้นในดัชนีความปลอดจากการทุจริตใน
การปฏิบัติงาน

ดัชนีความปลอดจากการทุจริตในการปฏิบัติงาน	คะแนนดัชนี (ร้อยละ)
มุมมองการรับรู้	71.96
ประสพการณ์ตรง	98.51
คะแนนเฉลี่ย	85.23
คะแนนเฉลี่ย (ถ่วงน้ำหนัก)	18.75

ดัชนีความปลอดจากการทุจริตในการปฏิบัติงาน (Corruption - Free) (ค่าน้ำหนักร้อยละ 22) ประเมินจากการรับรู้และประสพการณ์ตรงของผู้รับบริการหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีต่อการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลมะม่วงสองต้น ได้คะแนนร้อยละ 85.23 จำแนกเป็น ตัวชี้วัดการรับรู้ข้อมูลการทุจริต ได้คะแนนร้อยละ 71.96 และประสพการณ์ตรงการทุจริต ได้คะแนนร้อยละ 98.51 ทั้งนี้เพราะองค์การบริหารส่วนตำบลมะม่วงสองต้นมีการบริหารราชการที่ปลอดจากความทุจริตจากการประกาศเจตจำนงของผู้บริหารและการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้ผู้รับบริการมีประสพการณ์ตรงต่อการรับทราบความปลอดจากการทุจริตในการปฏิบัติงานขององค์การ สอดคล้องกับงานวิจัยที่แสดงให้เห็นถึงภาพลักษณ์ด้านความปลอดภัยจากการทุจริตในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับที่สูงมาก (Kalyanamitra, 2017)

ผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมะม่วงสองต้น จำแนกตามดัชนีวัฒนธรรมคุณธรรมในองค์กร แสดงดังตาราง 6

ตาราง 6 แสดงคะแนนผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของ
องค์การบริหารส่วนตำบลมะม่วงสองต้นในดัชนีวัฒนธรรมคุณธรรมในองค์กร

ดัชนีวัฒนธรรมคุณธรรมในองค์กร	คะแนนดัชนี (ร้อยละ)
วัฒนธรรมองค์กร	76.69
การต่อต้านการทุจริตในองค์กร	61.55
คะแนนเฉลี่ย	69.12
คะแนนเฉลี่ย (ถ่วงน้ำหนัก)	11.06

ดัชนีวัฒนธรรมคุณธรรมในองค์กร (Integrity Culture) (ค่าน้ำหนักร้อยละ 16) ประเมินจากการรับรู้จากมุมมองของเจ้าหน้าที่ภายในองค์การบริหารส่วนตำบลมะม่วงสองต้น และจากข้อเท็จจริงของเอกสาร/หลักฐานเชิงประจักษ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลมะม่วงสองต้น ตลอดจนข้อมูลการถูกชี้มูลความผิดจากสำนักงาน ป.ป.ช. และสำนักงาน ป.ป.ท. มาใช้ประเมิน ได้คะแนนร้อยละ 69.12 จำแนกเป็นตัวชี้วัดวัฒนธรรมองค์กร ได้คะแนนร้อยละ 76.69 และการต่อต้านการทุจริตในองค์กร ได้คะแนนร้อยละ 61.55 ทั้งนี้เพราะองค์การบริหารส่วนตำบลมะม่วงสองต้นมีการปฏิบัติงานโดยมีวัฒนธรรมองค์กรที่สอดคล้องกับการบริหารราชการที่ดี เพื่อให้้องค์การสามารถบริหารบุคคลากรให้ปฏิบัติงานในหน้าที่อย่างเต็มความสามารถเพื่อเกิดประโยชน์สูงสุด จากผลคะแนนแสดงให้เห็นว่าหน่วยงานควรมีการปรับปรุงทางด้านวัฒนธรรมองค์กร และการต่อต้านการทุจริตขององค์กรให้เป็นระบบมากขึ้น ควรพัฒนา ค่านิยมความซื่อสัตย์สุจริตเป็นหลักในการดำเนินงานราชการส่วนท้องถิ่น (Kalyanamitra, 2017)

ผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมะม่วงสองต้น จำแนกตามดัชนีคุณธรรมการทำงานในหน่วยงาน แสดงดังตาราง 7

ตาราง 7 แสดงคะแนนผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของ
องค์การบริหารส่วนตำบลมะม่วงสองต้นในดัชนีคุณธรรมการทำงานในหน่วยงาน

ดัชนีคุณธรรมการทำงานในหน่วยงาน	คะแนนดัชนี (ร้อยละ)
1. การบริหารงานบุคคล	58.03
1.1 ประสิทธิภาพตรง	68.28
1.2 การรับรู้	47.77
2. การบริหารงบประมาณ	84.75
2.1 การรับรู้	84.75
3. ความเป็นธรรมในการมอบหมายงาน	62.32
3.1 การรับรู้	71.83
3.2 ประสิทธิภาพตรง	52.80
คะแนนเฉลี่ย	65.09
คะแนนเฉลี่ย (ถ่วงน้ำหนัก)	11.72

ดัชนีคุณธรรมการทำงานในหน่วยงาน (Work Integrity) (ค่าน้ำหนักร้อยละ 18) ประเมินจากมุมมองความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ภายในองค์การบริหารส่วนตำบลมะม่วงสองต้น เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล การบริหารงบประมาณ และความเป็นธรรมในการมอบหมายงาน ได้คะแนนร้อยละ 65.09 จำแนกเป็น ตัวชี้วัดการบริหารงานบุคคล ได้คะแนนร้อยละ 58.03 การบริหารงบประมาณ ได้คะแนนร้อยละ 84.75 และความเป็นธรรมในการมอบหมายงาน ได้คะแนนร้อยละ 62.32 ทั้งนี้เพราะองค์การบริหารส่วนตำบลมะม่วงสองต้นมีการบริหารงานอย่างมีธรรมาภิบาล ส่งผลให้บุคลากรรับรู้การบริหารงานงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ และการรับรู้ของบุคลากรในด้านความเป็นธรรมในการมอบหมายงานตามภารกิจของบุคลากรในองค์การเป็นไปตามการบริหารราชการที่ดี ที่ผู้บริหารได้ประกาศเจตจำนงไว้ จากผลคะแนนแสดงให้เห็นว่าหน่วยงานควรมีการปรับปรุงทางด้านการบริหารงานบุคคลและความเป็นธรรมในการ

มอบหมายงาน ด้านการบริหารงานบุคคลควรพัฒนาระบบค่าตอบแทนที่สอดคล้องกับ ความรู้ความสามารถ ตลอดจนการวางแผนการพัฒนาความก้าวหน้าของบุคลากร ท้องถิ่นตามสายงานและตำแหน่ง ขณะที่ด้านความเป็นธรรมในการมอบหมายงาน ควรพัฒนากระบวนการมีส่วนร่วมในการทำงานตามศักยภาพที่สร้างสรรค์ ยอมรับ ความคิดและความเห็นที่แตกต่างในการทำงานโดยการมองที่เป้าหมายสุดท้ายของงาน และประชาชน (Kalyanamitra, 2017)

สรุปผลการวิจัย

การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของ อบต. มะม่วงสองต้น ได้คะแนนร้อยละ 76.57 ซึ่งถือว่ามีความคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานอยู่ในระดับสูง โดยได้คะแนนดัชนีด้านความปลอดภัยจากการทุจริตในการปฏิบัติงานสูงสุด เท่ากับร้อยละ 85.23 ซึ่งอยู่ในระดับสูงมาก รองลงมา ได้แก่ ดัชนีด้านความพร้อมรับผิด ดัชนีความโปร่งใส ดัชนีวัฒนธรรมคุณธรรมในองค์กร และดัชนีคุณธรรมการทำงานใน หน่วยงาน เท่ากับร้อยละ 81.45, 78.40, 69.12 และ 65.09 ตามลำดับ โดยมี ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงและพัฒนาในการประเมินครั้งต่อไป เช่น หน่วยงานควร จัดอบรมสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับผู้บริหารและบุคลากร และกำหนดเป็นนโยบาย ในการประเมินคุณธรรมความโปร่งใส ควรประชาสัมพันธ์ ธรรมนูญ และต่อต้านการ ทุจริตที่จะเกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน ซึ่งจะนำไปสู่การแสดงเจตจำนงของผู้บริหารต่อ การปลอดจากการทุจริต และนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารหน่วยงานตามพันธกิจ ของหน่วยงานอย่างครอบคลุมและมุ่งให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้รับบริการ จากผลการวิจัย พบว่า ดัชนีที่มีความโดดเด่น คือ ดัชนีความปลอดภัยจากการทุจริตในการ ปฏิบัติงาน แสดงให้เห็นว่า จากการประกาศเจตนารมณ์ของผู้บริหารต่อการต่อต้านการ ทุจริตนำมาซึ่งประสิทธิภาพของการบริหารจัดการในองค์กร ดังจากค่าคะแนนที่อยู่ใน ระดับสูงที่สุด ในทางตรงกันข้าม ดัชนีคุณธรรมการทำงานในหน่วยงาน พบว่า หน่วยงานมีการบริหารจัดการ การสั่งการตามภารกิจหลักที่เป็นอุปสรรคในการทำงาน เนื่องจาก บุคลากรของหน่วยงานยังขาดความชัดเจนต่อเนื่องในการประสานงานและ

ส่งต่อภารกิจ ทำให้การรับรู้งานไม่ครอบคลุมทั้งองค์กร ส่งผลต่อประสิทธิภาพของงานที่เกิดขึ้นในภาพรวมองค์กร

อปท. แต่ละแห่งจะต้องรับผิดชอบและมีหน้าที่ในการตอบสนองความต้องการของประชาชน (accountability) ในท้องถิ่นของตนอย่างโปร่งใส (transparency) เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นองค์กรที่มีความไม่โปร่งใส ไม่ถูกกล่าวหาว่ามีการทุจริตคอร์รัปชันโดยเฉพาะในเรื่องการจัดซื้อจัดจ้างและผลประโยชน์ทับซ้อน อันเป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงการประเมินความโปร่งใสขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจากทัศนคติของสังคม และที่สำคัญองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องพัฒนาและปรับปรุง รูปแบบการบริหารให้นอกจากจะตอบสนองความต้องการของประชาชนแล้วยังต้องมีความโปร่งใส และเปิดเผยหรือให้สาธารณชนตรวจสอบได้ (Yaiyoong, 2015)

ข้อเสนอแนะ

1. ผลการประเมินคุณธรรมความโปร่งใสในภาพรวมอยู่ในระดับสูงมาก ดังนั้น อบต.มะม่วงสองต้น ควรรักษามาตรฐานดังกล่าวไว้และปรับปรุงในบางดัชนีที่มีค่าคะแนนต่ำให้มีผลคะแนนสูงขึ้น จะนำมาซึ่งประสิทธิภาพในการบริหารงานขององค์กร และเป็นตัวชี้วัดความโปร่งใสของหน่วยงาน

2. จากผลการประเมิน ผู้บริหารให้ความสำคัญต่อการแสดงเจตจำนง การปลอดจากทุจริต ทำให้บุคลากรได้ตระหนักและเห็นความสำคัญในการประเมินคุณธรรมความโปร่งใสในการดำเนินงาน ทำให้เกิดความสำคัญและกำหนดเป็นนโยบายในการประเมินคุณธรรมความโปร่งใส

References

- Kalyanamitra, P. (2017). Integrity & transparency assessment: ITA report of local governments in Saraburi province in fiscal year 2015. *Valaya Alongkorn Review (Humanities and Social Science)*. 7, 67-80.
- Khorpornprasert, B. (2011). The approach to develop transparency standard of government organizations. *Journal of management sciences*. 28, 33-48. [in Thai]
- Ninwatcharamanee, P. (2015). Administration in accordance with good governance of Suratthani City Municipality, Suratthani province. *Dhonburi Rajabhat University Journal*. 9, 42-51. [in Thai]
- Office of the National Anti-Corruption Commission. (2015). ITA Manual 2015 (Integrity & Transparency Assessment: ITA), Bangkok.
- Yaiyoong, R., Naressenie, K. and Maluleem, A. (2015). The effectiveness of transparency management of Pathum Thani Provincial Administration Organization. *Local Administration Journal*, 8, 19-27. [in Thai]